

Virserums hembygdsblad **1/17**

Månadens efterlysning

I arkiven kan man hitta många intressanta upplysningar men ibland räcker de inte till. Ett exempel är badplatserna i Virserum. Men här kanske hembygdsbladets läsare kan bidra med kunskap?

En municipalstämma beslutade 1934 att av ägarna till Ekelundsgården förhyra det s.k. Kafferberget (fd. Ekelunds hage) för att där ordna en allmän badplats. Anledningen till beslutet var att "allt flera strandpartier uthyrdes till enskilda personer" och det var alltså för att garantera allmänheten tillgång till badplats som man hyrde området. Den årliga avgiften blev 75 kr. Alltsedan dess har Kafferberget varit en kommunal badplats, vilket den fortfarande är. Men när började man kalla området för "Kafferberget" och vad kommer namnet ifrån?

Även när det gäller Gåsehäll är det oklart när badplatsen/parkområdet anlades och varför det fick sitt namn. I samband med Virserumsutställningen 1947 var en del aktiviteter förlagda just till Gåsehäll.

Klockmakaren Samuel Lind

Virserumsbygden har under 1700- och 1800-talen varit en känd plats för klocktillverkning. Det lär ha funnit åtminstone 10-15 olika klockmakare i byarna. I sakristian i Virserums kyrka finns en klocka helt av trä med målad urtavla och året 1759. Klockan hängde i den gamla kyrkan och när denna revs hamnade klockan på sockenstugans vind och glömdes bort. I samband med en kyrkorestaurering 1971 kunde klockan restaureras och blev då insatt i sakristian, där den fortfarande finns bevarad.

Men i hembygdsföreningens samlingar finns även en unik väggklocka som tillverkats av Samuel Lind (1805-1890). Han var son till rusthållaren och gästgivaren Magnus Lind, ägare till gården Björkmossa nr 2. Samuel övertog senare gästgiverirörelsen efter sin far.

Samuel Lind var en välkänd klockmakare i Virserum. Han tillverkade mestadels enkla väggur med endast en visare, rund urtavla och lod. Men det ur som finns bevarat i hembygdsföreningens samlingar är ett mer avancerat arbete, även om det inte kan bevisas att uret helt fungerade. De gamla kan berätta att denna klocka blev Samuel Linds stora olösta bryderi. Urtavlan är rektangulär 50x34 med rundning upptill, där på båda sidorna finns målade änglafigurer. Ett spelverk hör till klockan. Luften till stämmorna erhöles genom en på verkets baksida anbringad bälg, Det fanns totalt fyra olika melodier, som kunde växlas genom förskjutning av en stiftsrulle. Genom ett hål i urtavlans överdel tittade en fågel ut när spelverket gick.

Då klockan inte fungerade som det var tänkt ansågs den inte ha något värde och såldes på en auktion i Björkmossa på 1930-talet. Hembygdsföreningen köpte in klockan, men den föll senare i glömska och först på 1970-talet kom den åter till heders.

Till klockan fanns en lapp med texten "Samuel Lind den 18-5 1828". Förmodligen anger lappen årtalet för klockans tillverkning.

Anton Bergkvist

Det har funnits många profiler i Virserumsbygden och en av de mest särpräglade var förmodligen Anton Bergkvist (1879-1955). Han fick sin bärning av ett litet lantbruk beläget mellan Öskögle och Ramsebo. När han tillträdde som ägare födde stället endast en ko, men han började genast att nyodla och så småningom hade han fyra mjölkkor, några ungdjur, grisar och höns.

Nere i kyrkbyn var väl Anton Bergkvist mest känd för att han använde kor som dragare i stället för hästare. Hans besök i tätorten väckte alltid uppmärksamhet. Att tämja och köra kor framför vagn och plog krävde både tålmod och röstresurser. Det sägs att det kunde ända till Öskögle, halvannan kilometer bort, när Anton var igång.

Om Anton har det gått många historier. Hans eminenta kunnande i att slänga käft och hans drastiska sätt att uttrycka sig på är det många som har minnen av. Han hade ett häftigt humör, fast han i grunden var både snäll och hjärtlig. När han "rasnade te" var det säkrast för omgivningen att hålla sig undan. Men ilskan gick oftast över lika fort som den kom.

Anton Bergkvist på väg hem efter att han uträttat några ärenden i samhället. I bakgrunden Holms Fabriker.

Några herrfrisörer

Under årens lopp har funnits många frisörsalonger i Virserum. Två av de äldsta och kanske mest välkända drevs av Evald Nordström resp. George Carlsson.

P R I S L I S T A	
Rakning (Sprit efter rakning 5 öre)	0.35
Rakpoletter 10 st.	3.—
Klippning	1.25
Putsning	0.75
Klippning för barn under 14 år	1.—
Lördagar och helgdagsaftnar höjes all klippning efter kl. 1 em. med 25 öre.	
Hår- och halskäggsklippning	1.75
Skäggsklippning	0.75
Mustaschklippning	0.15
Halshårsklippning	0.35
Ansiktsbehandling	2.—
Kamning	0.50
Hårvatten (Portugal o dyl.)	0.35
Medicinska hårvatten (Keratin o dyl.)	0.50
Extra fett (Brillant o. dyl.)	0.15
Champonering	1.—
Lättkamning med hårvatten och rakning	1.—
Slipning av rakknivar	0.75
Huvudmassage	1.—
Klippning i hemmet	2.—
Rakning i hemmet	0.50

Förestående prislista är antagen att gälla för Virserum fr. o. m. den 1 juli 1940.

E. Nordström G. Carlsson

Den äldsta frisersalongen av dessa två drevs av Evald Nordström. Han var född i Kalmar men flyttade 1922 till Virserum, då han övertog den salong som Vilhelm Stenander hade startat. Mellan åren 1945 och 1964 hade Evald Nordström en filial i Rosenfors och 1947 utökades verksamheten med en damfrisering, som dessförinnan drivits av Svea Sjösten-Nilsson.

Evald Nordström var också aktiv i det föreningslivet i Virserum. I sin ungdom var han en aktiv fotbollsspelare men kom senare mest att förknippas med tennissporten. Han var under flera år ordförande i Virserums Tennisklubb. Men även i Hantverksföreningen var han en dugande kraft, föreningens kassör från starten och under många år (och i den egenskapen också kassaförvaltare för Virserumsutställningen 1947). I Hantverksföreningen var han dessutom en livligt uppskattade klubbmästare liksom dess värderade skaldepappa och nidviseskrivare vid enskilda festliga tillfällen inom föreningen.

Det är något oklart var den första frisørsalongen var belägen men under många förknippas nog salongen med Storgatan 21. Verksamheten övertogs 1964 av sonen Lars Nordström.

Frisörmästare Georg Carlsson var född i Sävsjö där han lärde sitt yrke. Innan han flyttade till Virserum 1935 hade han haft en egen frisørsalong i Nässjö. Till en början var salongen inrymd i en utbyggnad vid Storgatan 33. Året efter flytten till Virserum flyttade salongen till lokaler på Storgatan 46 och där stannade salongen fram till 1971 då verksamheten flyttade till nya lokaler på Storgatan 10-12. Året därefter pensionerade sig Georg Carlsson och salongen övertogs av Jan Berggren,

Under den här tiden har givetvis mycket förändrats när gäller både mode och servicen. På 40-talet fanns det tre rakbiträden anställda. Då var nämligen rakning en stor del av arbetet. Många kom också för att få sina skägg ansade. När Georg Carlsson etablerade sig i Virserum var han först ut med elektrisk klippning. Så ovanligt var det på 30-talet att han i sin öppningsannons hade denna nymodighet med.

Vid sidan av salongen i Virserum öppnade Georg Carlsson en filial i Järnforsen, som han drev i ett 15-tal år från slutet av 40-talet. Dessutom hade han hand om klippningen på Målilla sanatorium samt de flesta sjukhemmen i Virserum och Järnforsen.

En trogen medarbetare hos Georg Carlsson var Allan Magnusson, som började arbeta i salongen redan 1938. Han stannade kvar hos Georg Carlsson till dess salongen fick en ny ägare 1972. Då öppnade Allan ett eget Klippotek på Storgatan 8 (Sparbankshuset).

Det kan nämnas att det också funnits flera olika damfriseringar i Virserum med namn som Elisabeth-Salongen, Månssons damfrisering och Märiths damfrisering. På 30-talet var Greta Sterner innehavare av Damfrisersalongen Permanent på Storgatan 37. I en annons meddelar hon att salongen utför förstklassig permanentondulering med en ny riskfri apparat och bästa oljor.

Hjalmar Ohlssons Elbyrå

Ett av de äldsta företagen i Virserum är Hjalmar Ohlssons Elbyrå. Värmlänningen Hjalmar Ohlsson flyttade som ung till Eksjö där han vid 13 års ålder började arbeta för Eksjö

El-byrå. När Eksjö-företaget öppnade en filial i Virserum 1925 var det Hjalmar Ohlsson som blev dess föreståndare.

Filialen övertogs 1930 av Hjalmar Ohlsson som sedan drev den till 1966 då han överlät firman till tre anställda, bl.a. Kurt Elmerstig. Hjalmar Ohlsson varit engagerad i många aktiviteter i Virserum. Han tog initiativet till Virserums fabriks- och hantverksförening, vars ordförande han var i 15 år. Han var också drivande vid tillkomsten av Virserumsutställningen 1947 och engagerad sig också kommunalt (medlems i såväl municipalfullmäktige som municipalnämnden) och ordförande i styrelsen för yrkesskolan. Som sångare var han mångårig medlem i såväl kyrkokören som manskören.

Ljus under mörka vinterkvällar ska' vi alla ha',

men för att riktigt få bort alla djupa skuggor kom, se och köp av vår moderna armatur.

När Ni sedan fått ljus bör Ni även ha något för Edert nöje. Köp en modern nätanslutning

———— **R A D I O L A.** ————

Den skänker Eder nytta och nöje.

Elektriska Byrån, Virserum,

för ett väl sorterat lager modern armatur och Radiola mottagare.

Entreprenör för Finsjö Kraft-A.-B. Föreståndare: Hjalmar Ohlsson.

Annons i Oskarshamns Nyheterna den 6 december 1929.

Elbyrån fick nya ägare 1986 då Kurt Elmerstig valde att istället öppna en egen butik för försäljning av hushållsmaskiner, elapparater och installationsmaterial. Bland de nya ägarna, som redan varit anställda i firman, fanns bl.a. Jan-Olof Svensson. Ett nytt ägarbyte skedde 2015 då Alex Eriksson övertog rörelsen.

Från början var elbyrån inrymd i lokaler på Kyrkogatan 10. Huset uppfördes 1922 efter den förödande branden den 9 december 1921 då flera fastigheter på Kyrkogatan förstördes vid en brand. Här stannade firman till 1976 då man flyttade till grannfastigheten Kyrkogatan 8. Sedan 1992 inryms verksamheten i en nyuppförd byggnad mellan Kyrkogatan och Virserumsån.

GES UT AV VIRSERUMS HEMBYGDSFÖRENING

Bli medlem genom att betala in 100 kr på bg 5241-0263.